

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2010 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW – 603-12/10

Panie i Panowie
Przewodniczący Rad Gmin
i Rad Miejskich
Wójtowie, Burmistrzowie,
Prezydenci Miast

Szanowni Państwo,

Marszałek Sejmu, w związku z art. 128 ust. 2 Konstytucji RP i art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 z późn. zm.) zarządził wybory na urząd Prezydenta RP **na dzień 20 czerwca 2010 r.** Dla organów i podmiotów wyborczych oraz wszystkich służb i jednostek realizujących zadania wyborcze okres 60 dni na ich przygotowanie i przeprowadzenie oznacza konieczność pilnego podjęcia działań i prac w tym zakresie, oraz zapewnienia w tych działaniach dobrej organizacji pracy i pełnej odpowiedzialności za wykonanie powierzonych zadań.

Państwowa Komisja Wyborcza apeluje do Państwa o niezwłoczne podjęcie tych działań oraz przypomina główne obszary zadań nałożone na organy gminy przepisami ustawy.

1. Z art. 22 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta RP wynika obowiązek dokonania zmian w podziale na stałe obwody głosowania, jeżeli jest to konieczne ze względu na zmianę granic gminy lub zmianę liczby mieszkańców w gminie. Potrzebne jest w tym celu dokonanie przeglądu istniejącego podziału na obwody pod kątem spełnienia kryteriów ustawowych określonych w art. 30 ust. 2a Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.). Przegląd służyć też powinien uporządkowaniu ewentualnych nieścisłości w opisie granic obwodów, dotyczących nazw miejscowości, ulic, nume-

rów ewidencyjnych itp., które nie stanowią zmian w podziale na obwody w rozumieniu art. 22 ust. 2 ustawy. Trzeba też pamiętać, iż jeżeli przesłanki przewidziane w ustawie nie występują, zmiany granic obwodów nie są dopuszczalne. Dokonanie zmian i uściśleń w podziale na obwody głosowania wymaga podjęcia przez radę gminy na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta) stosownej uchwały, **w terminie do 6 maja 2010 r.** Porządek obrad takich sesji powinien uwzględniać również utworzenie odrębnych obwodów głosowania – w szpitalach, zakładach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych (art. 22 ust. 2 i 5 ustawy). Państwowa Komisja Wyborcza przypomina równocześnie, że obwody odrębne w jednostkach i zakładach spełniających ustawowo określone warunki tworzy się obowiązkowo (art. 22 ust. 2 i 4 ustawy). Przypomina ponadto, że **najpóźniej 16 maja 2010 r.** należy podać do wiadomości publicznej informację o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych (art. 24 ust. 1 ustawy). Państwowa Komisja Wyborcza zwraca jednocześnie uwagę, iż niezależnie od obowiązku dokonania zmian w podziale na stałe obwody głosowania na podstawie przepisów ustawy o wyborze Prezydenta RP, dokonywanie aktualizacji obwodów jest programową powinnością wójta i rady zgodnie z wymogiem art. 31 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

2. Zakresem przeglądu podziału gminy na obwody głosowania należałoby objąć również lokale wyborcze, przede wszystkim pod kątem ich dostępności dla wyborców, w tym wyborców w podeszłym wieku i nie w pełni sprawnych. Powinnością władz samorządowych jest sytuowanie lokali wyborczych na parterze budynków, możliwie z małą liczbą schodów, a w szczególności w budynkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Komisja uważa, że w każdym przypadku, gdy lokalne warunki pozwalają na utworzenie lokalu wyborczego w takim budynku, zmiana lokalu wyborczego jest niezbędna. Zmiana adresu lokalu wyborczego jest bowiem tylko czynnością organizacyjno-techniczną wójta (burmistrza, prezydenta miasta) niewymagającą uchwały rady.

Potrzebne jest również dokonanie przeglądu i oceny ogólnego stanu tych lokali i stanu urn wyborczych, oraz odpowiednie ich uzupełnienie.

3. Obowiązkiem organów gminy wynikającym z art. 24a ustawy, jest zapewnienie określonej liczby lokali wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Do lokali tych stosuje się przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 81, poz. 888). Komisja zauważa jednocześnie, iż w każdych wyborach mimo zapewnienia takich lokali, wielu wyborców niepełnosprawnych chce głosować w lokalach właściwych dla ich miejsca zamieszkania. Państwowa Komisja Wyborcza apeluje zatem, aby utrwalona już w wielu gminach praktyka zapewniania wyborcom niepełnosprawnym różnego rodzaju ułatwień i pomocy w dostępie do lokali głosowania była kontynuowana, rozwijana i upowszechniana.
4. Odpowiedzialnym zadaniem gminy jest zgodne z prawem powołanie obwodowych komisji wyborczych, zapewnienie ich obsługi i warunków działania. Powołanie obwodowych komisji wyborczych powinno nastąpić najpóźniej w dniu **6 czerwca 2010 r.** Do ich powołania i organizacji stosuje się art. 16 ust. 1-5 i ust. 7-9 ustawy oraz przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 847 z późn. zm.). Krótkie terminy na wykonanie procedur z tym związanych wymagają od wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) szczególnie dobrej i sprawnej organizacji prac w tym zakresie. Państwowa Komisja Wyborcza zwraca, w związku z tym, uwagę na potrzebę powierzania zadań związanych z obsługą obwodowych komisji właściwie przygotowanym do tego pracownikom, których profesjonalizm zapewni sprawne funkcjonowanie komisji. Niezbędne jest stworzenie komisjom odpowiednich warunków do pracy: pomieszczeń na posiedzenia i szkolenia, przyborów biurowych, informacji i pomocy prawnej.

5. W terminie **do 6 czerwca 2010 r.** mają zostać sporządzone spisy wyborców. Sposób sporządzania i aktualizacji spisu określają przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie spisu wyborców oraz wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania w wyborach Prezydenta RP (Dz. U. Nr 72, poz. 884 oraz z 2010 r. Nr 66, poz. 425). Projekt zmian w tym rozporządzeniu jest skierowany do wydziałów międzyresortowych. Państwowa Komisja Wyborcza akcentuje konieczność prawidłowego ich sporządzenia, zapewnienia ich pełnej kompletności i aktualności, w tym szczególnego nadzoru nad sporządzeniem wykazów i spisów w obwodach odrębnych, przede wszystkim w szpitalach. Niezbędne jest w związku z tym podjęcie już teraz odpowiednich przygotowań w tym obszarze począwszy od aktualizacji prowadzonego w gminie rejestru wyborców w jego części A i B.
6. Zgodnie z art. 78b ustawy, obowiązkiem wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest zapewnienie na obszarze gminy odpowiedniej liczby miejsc przeznaczonych na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów komitetów wyborczych oraz podanie wykazu tych miejsc do wiadomości publicznej. Należy tego dokonać niezwłocznie po ogłoszeniu postanowienia Marszałka Sejmu o zarządzeniu wyborów. Wielkość i liczba przeznaczonych na ten cel miejsc powinna zapewnić wszystkim komitetom wyborczym możliwość wywieszania plakatów, jak również umieszczenia obwieszczeń wyborczych. Zaś usytuowanie tych miejsc umożliwić dostęp do nich jak największej liczbie wyborców. Z treści art. 78b nie wynika, że miejsca przeznaczone do bezpłatnego umieszczania plakatów komitetów wyborczych i obwieszczeń wyborczych, mają służyć jednoczesnemu umieszczaniu plakatów i urzędowych obwieszczeń. Możliwe jest wyznaczenie odrębnych miejsc na urzędowe obwieszczenia i odrębnych na plakaty komitetów wyborczych. Istotne jest, by liczba takich miejsc była wystarczająca.
7. W działaniach przedwyborczych organów gminy uwzględnione powinny być także kwestie związane z uruchomieniem i funkcjonowaniem wspomagania informatycznego; zwłaszcza zapewnienie niezbędnego sprzętu

dla obwodowych komisji wyborczych i wykwalifikowanych osób do jego obsługi. Niezbędne jest w tym zakresie utrzymywanie stałej współpracy z właściwym miejscowo Komisarzem Wyborczym i dyrektorem delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

8. Nowym nietrywialnym zadaniem wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) jest sporządzenie aktów pełnomocnictwa do głosowania (art. 49c ustawy). Szczegółowy tryb postępowania w tym zakresie określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 66, poz. 426). Państwowa Komisja Wyborcza przekazuje, jako materiał pomocniczy w tych sprawach, „Informację o głosowaniu przez pełnomocnika w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r.”.

Państwowa Komisja Wyborcza sygnalizując powyższe problemy prosi i apeluje o niezwłoczne podjęcie prac przygotowawczych. Szczególnie w tych wyborach, w warunkach skróconego czasu wyborczego, bezzwłoczność działania, dyscyplina i należyte zorganizowanie pracy mają zasadnicze znaczenie dla sprawnego przeprowadzenia wyborów. W tym kontekście postulować należy m.in. o odpowiednią organizację urlopów wypoczynkowych pracowników urzędów gmin zajmujących się wyborami. Komisja informuje jednocześnie, że akty prawne i wszelkiego rodzaju informacje, wyjaśnienia i komunikaty w sprawach wyborczych będą systematycznie zamieszczane na jej stronie internetowej www.pkw.gov.pl.

Do wiadomości:

Komisarze Wyborczy

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Stefan J. Jaworski